

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 563/2017-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. marca 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a zo sudcov Petra Brňáka a Milana Ľalíka prerokoval sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpenej advokátkou Mgr. Evou Braxatorisovou, Trenčianska 17, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na spravodlivý proces podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 21 T 134/2011 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKČNÝ ZNAČENIE] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 21 T 134/2011 porušené boli.

2. Okresnému súdu Nitra prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 21 T 134/2011 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. ■■■■■ priznáva finančné zadost'učinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré je Okresný súd Nitra povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Nitra je povinný uhradiť ■■■■■ trovy konania v sume 475,05 € (slovom štyristosedemdesiatpäť eur a päť centov) do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet jej právnej zástupkyne advokátky Mgr. Evy Braxatorisovej, Trenčianska 17, Bratislava.

5. Vo zvyšnej časti s'ťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 8. novembra 2017 prijal na ďalšie konanie s'ťažnosť ■■■■■ (ďalej len „s'ťažovateľka“) podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na spravodlivý proces podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) postupom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 21 T 134/2011 (ďalej aj „namietané konanie“).

2. Sťažovateľka v podanej sťažnosti uvádza, že v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 21 T 134/2011 pre zločin znásilnenia vystupuje v procesnej pozícii poškodenej. Obžaloba bola na okresnom súde podaná 21. novembra 2011 a do dnešného dňa nie je vec právoplatne skončená, hoci od samotného skutku ubehla doba viac ako 11 rokov. Sťažovateľka namieta nielen nečinnosť, ale predovšetkým nesústredenú a neefektívnu činnosť súdu, keď po takmer šiestich rokoch od podania obžaloby nielenže je vec stále na prvostupňovom súde bez jediného rozhodnutia vo veci samej, ale dosiaľ nebol zo strany súdu realizovaný žiaden výsluch ani výsluch obžalovaného a ani sťažovateľky. Sťažovateľka vyčíta okresnému súde viaceré chyby pri nariadovaní znaleckého dokazovania, neodôvodnené akceptácie ospravedlnení predvolávaných osôb z neúčasti na hlavnom pojednávaní a ďalšie pochybenia. V sťažnosti uvádza: *„Okresný súd síce nariadil 22 pojednávani, ale všetky pojednávania odročil bez otvorenia hlavného pojednávania z dôvodov, ktoré sú v rozpore so základnými zásadami trestného konania a právom na spravodlivý proces.“*

3. Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vyslovil porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na spravodlivý proces podľa čl. 47 charty, prikázal okresnému súde konať bez zbytočných prietahov, priznal sťažovateľke primerané finančné zadosťučinenie v sume 22 000 eur, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia na účet jej právnej zástupkyne.

4. Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k priebehu konania podaním sp. zn. Spr. 1492/2017 z 8. januára 2017 (správne má byť 2018, pozn.). Vo vyjadrení okresného súdu doručenom ústavnému súde 10. januára 2018 sa okrem iného uvádza:

„Po dôkladnom oboznámení sa s uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 563/2017-8 zo dňa 08.11.2017 a obsahom sťažnosti sťažovateľky som zistila, že sťažovateľka namieta jednak dĺžku trestného konania vo veci, kde vystupuje v pozícii poškodenej a jednak nesústredenú a neefektívnu činnosť súdu, keďže po šiestich rokoch

od podania obžaloby ešte nedošlo k výsluchu obžalovaného a ani sťažovateľky a súd svoju činnosť neorganizoval tak, aby vec v čo najkratšom čase prejednal a rozhodol.

Z predloženého spisového materiálu som zistila, že pod sp.zn. 21T/134/2011 sa vedie na Okresnom súde Nitra trestné konanie proti obžalovanému [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], pre obzvlášť závažný zločin znásilnenia podľa § 199 odsek 1, odsek 3 Trestného zákona.

Na základe Vašej žiadosti uvádzam chronológiu jednotlivých úkonov súdu v predmetnom konaní:

- dňa 21.11.2011 podala Krajská prokuratúra Nitra na Okresný súd Nitra obžalobu pre skutok, ktorý sa mal stať dňa 12.05.2006 v [REDAKOVANÉ], vyšetrovací spis obsahoval ku dňu podania obžaloby 1047 strán (čl. 1048-1061)

- dňa 17.04.2012 predseda senátu nariadil termín verejného zasadnutia na predbežné prejednanie obžaloby na deň 23.05.2012 (čl. 1066)

- na verejnom zasadnutí dňa 23.05.2012 súd nariadil vo veci hlavné pojednávanie na deň 17.09.2012 a 18.09.2012 a určil rozsah dokazovania osobným výsluchom svedkov a vo veci činných znalcov (čl. 1070-1072)

- dňa 05.09.2012 bolo súdu doručené podanie obžalovaného, v ktorom ospravedlnil svoju neprítomnosť na nariadenom hlavnom pojednávaní z pracovných dôvodov (práca v zahraničí, obdobie skúšobnej doby) a žiadal nariadiť nový termín hlavného pojednávania (čl. 1073), dňa 11.09.2012 bolo súdu doručené aj podanie obhajkyne obžalovaného so žiadosťou o ospravedlnenie obžalovaného a odročenie hlavného pojednávania na termín po 23.01.2013 (čl. 1077)

- dňa 17.09.2012 súd hlavné pojednávanie pre neprítomnosť obžalovaného odročil na deň 26.11.2012 (čl. 1078-1080), obžalovaný zaslal súdu súhlas na konanie v neprítomnosti dňa 14.11.2012 (čl. 1090)

- dňa 26.11.2012 súd odročil nariadené hlavné pojednávanie vzhľadom na to, že prokurátor aj obhajkyňa zotrvali na osobnom výsluchu obžalovaného a jeho konfrontácii za prítomnosti znalcov činných vo veci (čl. 1095-1097), pojednávanie odročené na 28.01.2013

- dňa 28.01.2013 súd pojednávanie odročil vzhľadom na požiadavku poškodenej, aby svedkovia predvolaní na hlavné pojednávanie boli vypočutí na jednom pojednávaní

a nemohli sa navzájom o výpovediach informovať, pričom všetci svedkovia v uvedený deň neboli prítomní (čl. 1108-1111), pojednávanie odročené na 15.04.-16.04.2013

- dňa 15.04.2013 súd pojednávanie odročil vzhľadom na požiadavku poškodenej, aby pri jej výsluchu, výsluchu obžalovaného a výsluchoch svedkov boli prítomní všetci vo veci činní znalci. Splnomocnená zástupkyňa poškodenej tiež požiadala o odročenie termínu hlavného pojednávania na mesiac september, pretože poškodená bude od mája do augusta pracovne mimo územia SR (čl. 1122-1124), pojednávanie bolo odročené na 10.06.2013

- dňa 10.06.2013 súd pojednávanie odročil vzhľadom na neprítomnosť zákonného sudcu (čl. 1128-1130), pojednávanie bolo odročené na 23.09.-24.09.2013

- dňa 23.09.2013 súd pojednávanie odročil vzhľadom na zdravotný stav poškodenej po prekonaní srdcového infarktu v júli 2013 a PN znalca [REDACTED] (čl. 1140-1142), pojednávanie bolo odročené na neurčito

- dňa 28.11.2013 súd nariadil termín hlavného pojednávania na deň 03.02.2014 (čl. 1148)

- dňa 30.01.2014 bolo súdu doručené podanie obhajkyne obžalovaného spolu s ospravedlnením a PN obžalovaného k termínu 03.02.2014 (čl. 1161)

- dňa 03.02.2014 súd pojednávanie odročil pre ospravedlnenú neprítomnosť obžalovaného (čl. 1162-1164), pojednávanie bolo odročené na 07.04.2014

- dňa 02.04.2014 bolo súdu doručené podanie obhajkyne obžalovaného spolu s ospravedlnením a pretrvávajúcou PN obžalovaného k termínu 07.04.2014 (čl. 1170-1171)

- dňa 07.04.2014 súd pojednávanie odročil pre ospravedlnenú neprítomnosť obžalovaného (čl. 1175-1178), pojednávanie bolo odročené na 26.05.-27.05.2014, zároveň súd vyzval dňa 09.04.2014 na podanie správy o zdravotnom stave obžalovaného jeho ošetrojúcu lekárku (čl. 1178), ktorá písomne odpovedala na výzvu súdu dňa 12.05.2014 (čl. 1183)

- dňa 26.05.2014 súd pojednávanie odročil vzhľadom na požiadavku poškodenej, aby pri výsluchu obžalovaného boli prítomní všetci znalci, ako to požadovala dňa 28.01.2013 (čl. 1190-1192), pojednávanie bolo odročené na 07.07.2014

- dňa 07.07.2014 súd pojednávanie odročil vzhľadom na požiadavku poškodenej, aby pri výsluchu obžalovaného boli prítomní všetci znalci ako to požadovala dňa 26.05.2014 (čl. 1202-1204), pojednávanie odročené na 22.09.2014

- dňa 19.09.2014 bolo súdu doručené podanie obhajkyne obžalovaného spolu so žiadosťou obžalovaného o prejednanie veci v jeho neprítomnosti k termínu 22.09.2014 (čl. 1220-1221)

- dňa 22.09.2014 súd odročil nariadené hlavné pojednávania vzhľadom na to, že posúdil po stanovisku procesných strán, že bez prítomnosti obžalovaného nie je možné vec spoľahlivo rozhodnúť a dosiahnuť tak účel trestného konania (čl. 1224-1228), pojednávanie odročené na 03.11.2014

- dňa 03.11.2014 súd odročil nariadené hlavné pojednávania vzhľadom na neprítomnosť prísediacej sudkyne (pohreb rod. príslušníka) a nesúhlas obžalovaného so zmenou senátu (čl. 1235-1238), pojednávanie bolo odročené na 26.01.2015

- dňa 26.11.2014 (správne malo byť zrejme 26.01.2015) súd odročil hlavné pojednávanie pre neprítomnosť znalca (čl.1244-1246), pojednávanie bolo odročené na 20.03.2015

- dňa 20.03.2015 súd odročil nariadené hlavné pojednávania pre neprítomnosť znalcov, na ktorých účasti trvali procesné strany (čl. 1256-1259), pojednávanie bolo odročené na 22.05.2015

- dňa 20.05.2015 (správne malo byť zrejme 22.05.2015) súd odročil nariadené hlavné pojednávania pre neprítomnosť znalcov (čl. 1275-1278), pojednávanie odročené na 07.09.2015

- dňa 30.06.2015 súd zrušil termín hlavného pojednávania na 07.09.2015, pre kolíziu termínov so senátom 33 T na strane prokurátora (čl. 1281), pojednávanie bolo nariadené na 05.10.2015

- dňa 05.10.2015 súd odročil hlavné pojednávanie pre neprítomnosť znalcov: [REDAKOVANÉ] zomrel, [REDAKOVANÉ] bol vyčiarknutý (čl. 1293-1296), pojednávanie bolo odročené na 14.12.2015

- dňa 13.10.2015 súd uznesením rozhodol o pribratí novej znalkyne [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] - odbor psychológia na vyšetrenie obžalovaného (čl. 1309-1311), proti uzneseniu súdu podal obžalovaný sťažnosť dňa 16.11.2015(čl. 1313)

- dňa 14.12.2015 súd odročil hlavné pojednávanie pre nevypracúvanie nového znaleckého posudku na obžalovaného (čl.1321-1323), pojednávanie bolo odročené na 02.03.2016

- dňa 21.01.2016 bola súdu doručená správa znalkyne k spracovaniu znaleckého posudku (čl. 1330), dňa 01.02.2016 bolo súdu doručené späťvzatie sťažnosti obžalovaného proti uzneseniu o pribratí znalkyne (čl. 1333), dňa 02.02.2016 súd pribral do konania nového znalca - muža (čl. 1337), sťažnosť proti jeho pribratiu podala poškodená (čl. 1344) aj obžalovaný (čl. 1355), sťažnosti boli predložené na Krajský súd v Nitre, ktorý o nich rozhodol dňa 31.03.2016 tak že prvostupňové uznesenie zrušil (čl. 1368-1371)

- dňa 02.03.2016 súd odročil hlavné pojednávanie pre neprítomnosť obžalovaného (zachytený vlakom) a splnomocneného zástupcu poškodenej (zlomenina ruky) z dôvodu ich úrazov na neurčito (čl. 1351-1353)

- dňa 10.05.2016 si súd vyžiadal správu ošetrojúceho lekára k zdravotnému stavu obžalovaného (čl. 1379-1380) a tiež dňa 09.06.2016 (čl. 1386-1387), odpovede ošetrojúcej lekárky sú doručené v spise na čl. 1389, 1391

- dňa 12.07.2016 predseda senátu nariadil hlavné pojednávanie na deň 03.10.2016 (čl. 1392),

- dňa 03.10.2016 súd odročil hlavné pojednávanie pre neprítomnosť prísediaceho sudcu, ktorý sprevádzal ZŤP manželku na neodkladných lekárskech vyšetreniach (čl.1396), pojednávanie odročené na neurčito, nebol vypracovaný nový ZP(čl. 1398-1399)

- dňa 04.05.2017 predseda senátu dal pokyn na zaslanie spisu znalkyni [REDAKOVANÉ] (čl. 1404), urgencia znalkyne dňa 09.08.2017(čl. 1412), správa znalkyne (čl. 1414), dňa 30.08.2017 bol doručený znalecký posudok na súd (čl. 1425-1444)

- dňa 20.09.2017 predseda senátu nariadil hlavné pojednávanie na deň 13.11.2017 (čl. 1445)

Zákonný sudca JUDr. Vladimír Sopúch je od 19.10.2017 až doposiaľ dlhodobo práceneschopný, preto bolo pojednávanie dňa 13.11.2017 zrušené. Po prerozdelení spisov JUDr. Sopúcha (po 6 týždňoch PN sudcu), bol spis dňa 04.12.2017 prerozdelený sudkyni JUDr. Ondrejovej (čl. 1451). JUDr. Sopúch má naplánovanú najbližšiu lekársku kontrolu dňa 19.01.2017.

Vychádzajúc z chronológie postupu súdu je nutné konštatovať, že skutočne doposiaľ nedošlo k otvoreniu hlavného pojednávania, ale prevažne z dôvodov na strane obžalovaného (jeho opakovaná PN), poškodenej (jej opakovaná požiadavka účasti znalcov na výsluchoch) a tiež pre úmrtie jedného zo znalcov a vyškrtnutie ďalšieho zo znalcov zo

zoznamu znalcov a potrebu spracovania nového znaleckého posudku na obžalovaného. K namietanej dĺžke konania prispeli teda aj procesné strany (realizujúce svoje práva) a iné subjekty činné v konaní, ktorých postup nemohol prvostupňový súd z procesného hľadiska ovplyvniť. Plynulosť úkonov v predmetnej veci v intervale dvoch až troch mesiacov zodpovedá dlhodobej zaťažnosti zákonného sudcu, ktorý pôsobí na okresnom súde v sídle krajského súdu a v posudzovanom období (od roku 2012 do odchodu na PN v roku 2017) rozhodol v roku 2012 celkom 347 vecí, v roku 2013 celkom 476 vecí, v roku 2014 celkom 342 vecí, v roku 2015 celkom 369 vecí, v roku 2016 celkom 390 vecí a v roku 2017 do novembra celkom 334 vecí.

Vzhľadom na hore uvedené, poukazujúc na chronológiu postupu zákonného sudcu a objektívne okolnosti, s ktorými sa zákonný sudca musel v konkrétnej veci postupne vysporiadať konštatujem, že postup zákonného sudcu JUDr. Vladimíra Sopúcha s ohľadom na všetky okolnosti prípadu a prekážky v konaní bol plynulý, vo veci konal bez zbytočných prietáhov, ktoré by boli spôsobené jeho nečinnosťou.“

5. Sťažovateľka vo svojom stanovisku z 2. februára 2018 k vyjadreniu okresného súdu sp. zn. Spr. 1492/2017 z 8. januára 2017 (správne má byť 2018, pozn.) uviedla, že sa nestotožňuje s tvrdením predsedníčky okresného súdu, ktorá uviedla, že postup zákonného sudcu v prejednávanej veci bol s ohľadom na všetky okolnosti prípadu a prekážky v konaní plynulý a súd vo veci konal bez zbytočných prietáhov, ktoré by boli spôsobené jeho nečinnosťou.

V tejto súvislosti sťažovateľka uviedla:

„Samotný nadriadený Krajský súd v Nitre pri riešení sťažnosti voči osobe znalca upozornil na vážne procesné pochybenia Okresného súdu, ktoré spôsobili zbytočné prietahy v konaní a zo spisu je zjavná aj dlhodobá, následná nečinnosť súdu voči znalkyni. Znalecký posudok nebol vypracovaný v určenej lehote a súd nevykonal žiadne opatrenie na odstránenie prietáhov zo strany znalkyne. Naopak spis jej zaslal až po opakovanom dopytovaní a písomnom upozornení poškodenej. Na tieto skutočnosti, uvádzané v sťažnosti predseda súdu vôbec nereaguje a naopak presúva zodpovednosť za prípravu pojednávania na procesné strany, ktoré však na vedenie pojednávania nemajú priamy vplyv. Akékoľvek návrhy strán sú posudzované zákonným sudcom a návrhy, ktoré nesmerujú k riadnemu

prejednaní veci by nemal pripustiť. Aj keď boli výnimočne prekážky na strane poškodenej, tieto samy o sebe nikdy neboli dôvodom na odročenie a kumulovali sa s ďalšími dôvodmi, pre ktoré sudca pojednávania celú dobu odročoval. Práve naopak poškodená napriek závažným zdravotným problémom (prekonaný infarkt), bola pripravená poskytnúť súčinnosť v najkratšej možnej dobe za pomocou liekov a bola predvolávaná na súd v čase, keď bolo zrejmé, že prejednaníu bráni prekážka, o ktorej sa dozvedela až priamo na pojednávani.

Z rozpisu úkonov, ktoré predložil súd vyplývajú aj v sťažnosti pomenované dátumové nezrovnalosti v spise. Na druhej strane predseda súdu nijako nereaguje na námietku, že zákonný sudca predvolával iný okruh svedkov a znalcov na pojednávania a odročoval pojednávania len pre neprítomnosť ktoréhokolvek z nich, aj keď sa ostatní ustanovili. Nie je zrejmé, podľa čoho tento okruh určoval a prečo nevypočul aspoň poškodenú a obžalovaného. Takýto postup súdu sa preto nejaví ako systematický a smerujúci k prejednaníu veci bez zbytočných prietahov. Súd taktiež nereagoval na námietku, že znalecké dokazovanie nevyplývalo z prejednania veci, keďže sa vo veci nekonalo (nebolo otvorené hlavné pojednávania), teda polročné študovanie spisu a ďalšie štvormesačné odročenie za účelom otvorenia hlavného pojednávania sa uskutočnilo zjavne bez riadnej prípravy sudcu, keďže potreba nového znaleckého dokazovania mala vyplývať už pri prvom oboznámení sa so spisom a nie po 4 rokoch odročovania pojednávania.

Z celého spisu nevyplýva, že by súdu bránila skutočná prekážka v prejednaní veci a žeby dôvody na odročenie boli vážne a dostatočne preskúmané. (ospravedlňovanie pre zdravotný stav, či prácu u obžalovaného, ktoré sa nepreukázali...) Považujem za neakceptovateľné, že predseda súdu hodnotí ako adekvátnu prípravu pojednávania a efektívne konanie sudcu, keď po viac ako 6 rokoch ani neotvorí hlavné pojednávania, vrátane takých okolností postupu zákonného súdu, že predvedie eskortou svedka na pojednávania, o ktorom dopredu vie, že ho bude odročovať, či časti svedkom oznámi odročenie a iným nie a ustanovujú sa na súd zbytočne.

Skutočnosť, že sudca rozhodol za jednotlivé roky nečinnosti x iných sporov, nemá žiaden vplyv na hodnotenie toho, ako zabezpečil naplnenie práva poškodenej [REDACTED] na prejednanie veci v primeranej lehote. Nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť súdne konanie, či námietka personálneho zabezpečenia nezbavuje štát zodpovednosti za zbytočné prietahy. (vid' napr. II ÚS 17/02). Je pritom potrebné

konštatovať, že sudcovi ani nebolo pridelené nadmerné množstvo vecí a že nápad vecí zodpovedá celoslovenskému priemeru v tejto agende. Rovnako tvrdenie súdu, že ak sudca nariad'oval pojednávania v lehote 2-3 mesiacov, bolo konanie plynulé a bez prieťahov, neobstojí. Ústavný súd opakovane konštatoval, že nie každý postup súdov vo veci je možné hodnotiť ako zabezpečenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote a prejednanie veci nestačí na naplnenie požiadavky na konanie bez prieťahov. Samotným prerokovaním veci na súde sa stav právnej neistoty neodstraňuje a tento sa odstraňuje až právoplatným rozhodnutím súdu (napr. IV. ÚS 221/04). Teda tvrdenie súdu, že prieťahy nevznikli preto že sudca, nariad'oval pojednávania v lehote 2-3 mesiacov, je v priamom rozpore s rozhodovacou praxou Ústavného súdu a výkladom práva na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov.

Uvedené by malo byť pritom súdu známe z rozhodovacej praxe tak Ústavného súdu ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva a je zarážajúce, že stanovisko súdu túto prax nereflektuje a vyvíja sa zo zodpovednosti na podklade tvrdení, ktoré Ústavný súd nemôže zohľadniť. Znalosť práva a postup najvyšších predstaviteľov súdnej moci výlučne podľa všeobecne záväzných právnych predpisov a ustálenej praxe nadriadených súdov, je legitímnym očakávaním účastníkov konania, ktoré ak nie je naplnené, je narušená samotná podstata fungovania súdnej moci a dôvera v ňu.

Prezentované stanovisko súdu, ktoré neoznačí za zásah do práv poškodenej stav, keď po 12 rokoch od skutku znásilnenia a poškodenia zdravia, nedostala možnosť ani pred súdom vypovedať, je závažným popretím práv poškodenej. Vzhľadom na vek poškodenej, závažnosť prejednávanej veci a jej následky, dĺžku nečinnosti, ktorá práva poškodenej nenapravitelne oslabila, bolo v tomto štádiu primerané minimálne vyjadrenie ľútosti a ospravedlnenie sa za porušenie práv, ku ktorým objektívne došlo. Postoj predsedu súdu, ktorý žiadne pochybenie na strane zákonného sudcu nevzhliadol, preto nedáva poškodenej žiadne záruky, že dôjde k náprave a že k jej právam sa bude pristupovať s potrebnou vážnosťou.

Predložené vyjadrenie súdu považujeme za ďalšie porušenie práv poškodenej, ktoré len prehľbuje frustráciu sťažovateľky a zvyrazňuje jej pochybnosti o možnosti spravodlivého prejednanie samotnej veci týmto súdom. Vzhľadom na vyššie uvedené považujeme za potrebné, aby Ústavný súd rozhodol o primeranom zadosťučinení a prihliadol na postoj

súdu ako k ďalšej okolnosti, ktorá vyžaduje priznanie finančného odškodnenia ako formu satisfakcie za porušovanie jej práv Okresným súdom Nitra v maximálnej možnej výške. Keďže vec bola odovzdaná novému sudcovi, došlo k úmrtiu znalcov a prešiel podstatný čas od skutku, nie je možné prejednanie a rozhodnutie veci očakávať v dohľadnej dobe. Je potrebné zohľadniť aj to, že poškodená je osamelá žena na dôchodku, jej zdravotný stav a sociálna situácia je nepriaznivá, pričom uvedený stav je priamy aj nepriamy dôsledok trestného konania.“

6. Okresný súd vo svojom vyjadrení z 8. januára 2017 (správne má byť 2018, pozn.) súhlasil s upustením od ústneho pojednávania. Podobne sa vyjadrila aj sťažovateľka, ktorá vyjadrila súhlas s upustením od ústneho pojednávania vo svojom vyjadrení z 2. februára 2018.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

7. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Predmetom konania pred ústavným súdom je posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 21 T 134/2011 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na spravodlivý proces podľa čl. 47 charty.

9. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

10. Judikatúra ESLP a ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. právo na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníkov a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

10.1 Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetom posúdenia je trestnoprávne konanie (rozhodovanie o vine a treste za spáchaný skutok), ktoré sa na súde začalo podaním obžaloby 21. novembra 2011, teda pred viac ako šiestimi rokmi, pričom trestnoprávne konanie nie je právoplatne skončené.

10.2 Vychádzajúc z obsahu súdneho spisu sp. zn. 21 T 134/2011 ústavný súd zistil vykonanie takmer totožných procesných úkonov, ako uviedol okresný súd v chronológii doručenej v jeho vyjadrení. Pri posudzovaní prvého kritéria – zložitosti veci v predmetnom konaní – ústavný súd konštatuje, že predmetom konania je rozhodovanie o obžalobe pre spáchanie obzvlášť závažného zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1 a 3 Trestného zákona a z právneho hľadiska nejde o vec zložitú. Pokiaľ ide o skutkovú stránku prerokúvanej veci, ústavný súd predovšetkým zdôrazňuje, že napadnuté konanie možno hodnotiť ako fakticky zložitejšie, a to z dôvodu potreby vykonania znaleckého dokazovania viacerými znaleckými posudkami za účasti viacerých znalcov. Samotnú vecnú zložitost' však nemožno dávať do

súvislosti s dlhotrvajúcou neefektívnou činnosťou okresného súdu opísanou v ďalšej časti tohto nálezu.

10.3 Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom. Sťažovateľka je stranou namietaného trestného konania v procesnom postavení poškodenej. Zo súdneho spisu ústavný súd zistil, že aj sťažovateľka svojím konaním prispela k doterajšej dĺžke namietaného konania. Na hlavnom pojednávaní 28. januára 2013 sťažovateľka trvala na prítomnosti všetkých znalcov pri výsluchu obžalovaného a z toho dôvodu súd pojednávanie odročil. Pojednávanie konané 15. apríla 2013 bolo odročené, pretože sťažovateľka trvala na tom, aby na výsluchoch obžalovaného, svedkov, ako aj jej ako poškodenej boli prítomní všetci znalci, ktorí v trestnom konaní vypracovali znalecký posudok. Rovnako hlavné pojednávanie z 23. septembra 2013 bolo odročené pre námietku sťažovateľky, ktorá trvala na tom, aby pri jej výsluchu boli prítomní všetci znalci – spracovatelia znaleckého posudku, a teda súd pre neprítomnosť znalca [REDACTED] hlavné pojednávanie odročil. Aj hlavné pojednávanie z 26. mája 2014 súd odročil pre námietku sťažovateľky, ktorá nesúhlasila s tým, aby súd vykonal výsluch obžalovaného v neprítomnosti znalcov. Rovnaký scenár sa zopakoval na hlavných pojednávaniach 7. júla 2014 a 5. októbra 2015, keď na námietku sťažovateľky, ktorá nesúhlasila s výsluchom obžalovaného v neprítomnosti znalcov, súd pojednávanie odročil. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľka nesie spoluzodpovednosť za odročenie šiestich hlavných pojednávanií, ktoré sa bez jej námietok mohli uskutočniť.

10.4 Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky, bol postup okresného súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti poukázal na svoju stabilizovanú judikatúru, v zmysle ktorej zbytočné priet'ahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08). Rovnako tak môže zapríčiniť porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy aj nesprávna činnosť štátneho orgánu (m. m. II. ÚS 33/99).

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že doterajší postup okresného súdu v namietanom konaní bol poznačený predovšetkým neefektívnou a nesústredenou činnosťou, ktorá sa prejavovala najmä častým odročovaním nariadených hlavných pojednávaní bez prerokovania veci, pričom okresný súd častokrát akceptoval aj nedôvodné námietky sťažovateľky súvisiace s potrebou prítomnosti všetkých znalcov, resp. svedkov, pre ktoré pojednávanie odročil. Už samotný fakt, že v predmetnej trestnej veci bolo nariadených 22 hlavných pojednávaní bez reálneho otvorenia hlavného pojednávania, svedčí o nesústredenej a nesprávnej činnosti okresného súdu, ktorou boli spôsobené prieťahy v konaní.

Namietané konanie pred okresným súdom v predmetnej trestnej veci trvá už viac ako šesť rokov bez otvorenia hlavného pojednávania, čo nemožno z ústavného hľadiska akceptovať.

O nesústredenej činnosti súdu svedčí aj fakt, že uznesením z 13. októbra 2015 pribral do konania znalkyňu [REDAKOVANÉ]. Obžalovaný podal proti tomuto uzneseniu sťažnosť, ktorú však podaním z 30. januára 2016 doručeným súdu 1. februára 2016 vzal späť. Uznesením z 1. februára 2016 vzal okresný súd na vedomie späťvzatie sťažnosti obžalovaného. Uznesením z 2. februára 2016 okresný súd zrušil uznesenie z 13. októbra 2015, ktorým pribral do konania znalkyňu [REDAKOVANÉ] a pribral do konania znalca [REDAKOVANÉ]. Proti tomuto uzneseniu podali sťažnosť sťažovateľka ako poškodená a obžalovaný. Po opakovanom vrátení spisu sp. zn. 21 T 134/2011 ako predčasne predloženého zo strany Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) okresnému súdu krajský súd napokon uznesením č. k. 4 Tos 33/2016-1368 z 31. marca 2016 napadnuté uznesenie okresného súdu z 2. februára 2016 zrušil a sťažnosť poškodenej zamietol, pretože bola podaná neoprávnenou osobou. V odôvodnení uznesenia krajský súd okrem iného uviedol, že nebol dôvod na rozhodnutie súdu prvého stupňa o zrušení uznesenia o pribratí znalkyne [REDAKOVANÉ] z 13. októbra 2015 a o pribratí nového znalca do konania, keďže späťvzatím sťažnosti proti uzneseniu z 13. októbra 2015 zo strany obžalovaného (1. februára 2016, pozn.) nadobudlo toto uznesenie právoplatnosť. Dňa 3. októbra 2016 bolo nariadené hlavné pojednávanie odročené okrem iného aj pre nevypracovanie znaleckého posudku a toto hlavné pojednávanie bolo odročené na neurčito pre účely vypracovania znaleckého posudku, ktorého vypracovanie bolo nariadené už rok

pred tým, a to 13. októbra 2015. Po tomto hlavnom pojednávaní sa okresný súd rozhodol pre účely vypracovania znaleckého posudku doručiť znalkyni súdny spis, ktorý však najskôr dvakrát doručil nesprávne, najprv bol spis omylom zaslaný inému znalcovi, následne krajskému súdu a až 4. mája 2017 bol spis zaslaný znalkyni [REDAKOVANÉ], ktorá 30. augusta 2017 doručila vyhotovený znalecký posudok okresnému súdu.

Z uvedeného vyplýva, že len v súvislosti s ustanovením znalkyne [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] spôsobil okresný súd svojou nesústredenou činnosťou neodôvodnený priet'ah v konaní v trvaní 15 mesiacov.

Na tomto základe ústavný súd rozhodol, že postupom okresného súdu v namietanom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

11. Ak ústavný súd pri rozhodovaní o s'ťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal.

V nadväznosti na bod 1 výroku tohto nálezu ústavný súd zároveň podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázal okresnému súdu, aby v ďalšom období konal v namietanom konaní bez zbytočných priet'ahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

12. Pokiaľ ide o namietané porušenie práva s'ťažovateľky podľa čl. 47 charty postupom okresného súdu v napadnutom konaní, ústavný súd v tejto časti s'ťažnosti nevyhovel.

Podľa čl. 47 charty každý, koho práva a slobody zaručené právom únie sú porušené, má za podmienok ustanovených v tomto článku právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom.

Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Ústavný súd sa zaoberal povahou charty z hľadiska rozsahu jej pôsobnosti a jej aplikovateľnosťou v posudzovanom prípade. Je nepochybné, že na základe tzv. Lisabonskej

zmluvy (ako jej súčasť, pozn.) sa charta stala právne záväznou súčasťou primárneho práva Európskej únie (ďalej len „únia“) s rovnakou právnou silou, ako sú zakladajúce zmluvy, 1. decembra 2009.

Podľa čl. 51 ods. 1 charty ustanovenia tejto charty sú pri dodržaní zásady subsidiarity určené pre inštitúcie, orgány, úrady a agentúry únie a tiež pre členské štáty výlučne vtedy, ak vykonávajú právo únie.

Podľa čl. 52 ods. 7 charty súdy únie a členských štátov náležite prihliadajú na vysvetlivky vypracované s cieľom poskytnúť usmernenia pri výklade tejto charty.

Z citovaných článkov charty vyplýva, že čl. 47 charty je potrebné interpretovať v súlade s čl. 51 ods. 1 charty s prihliadnutím na vysvetlivky k charte, ktoré boli 14. decembra 2007 publikované pod 2007/C303/02, ako aj na existujúcu judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (rozsudok z 13. 6. 1989 vo veci 5/88 Wachauf, Zb. 1989, s. 2609; rozsudok z 18. 6. 1991 vo veci ERT, Zb. 1991 s. I-2925; rozsudok z 18. 12. 1997 vo veci C-309/96 Annibaldi, Zb. 1997, s. I-7493). Súdny dvor Európskej únie potvrdil túto judikatúru týmto spôsobom: „Navyše, je potrebné si uvedomiť, že požiadavky vyplývajúce z ochrany základných práv v právnom poriadku Spoločenstva sú rovnako záväzné pre členské štáty, pokiaľ vykonávajú právne akty Spoločenstva...“ (rozsudok z 13. 4. 2000 vo veci C-292/97, Zb. 2000, s. I-2737, bod 37).

Podľa názoru ústavného súdu prihliadajúc na citované ustanovenia charty, ako aj na vysvetlivky k charte ako nástroja výkladu, je aplikácia charty v posudzovanej veci vylúčená. Z citovaných ustanovení charty totiž vyplýva, že charta sa v prvom rade vzťahuje na inštitúcie a orgány únie. V prípade členských štátov, teda aj Slovenskej republiky, je záväzná výlučne vtedy, ak konajú v rámci rozsahu pôsobnosti práva únie.

Z uvedeného vyplýva, že v prípade sťažovateľky, keď má všeobecný súd rozhodnúť o jej veci na základe vnútroštátneho práva, ktoré nepatrí do pôsobnosti práva únie, nejde o žiaden z prípadov, v ktorých dochádza k implementácii právneho aktu únie (rozsudok z 13. 7. 1989 vo veci Wachauf, Zb. 1989, s. 2609) alebo k tomu, že by sa Slovenská republika chcela odchýliť od práva únie (rozsudok z 18. 6. 1991 vo veci ERT, Zb. 1991 s. I-2925) alebo že by tu existovalo materiálne pravidlo práva únie, ktoré by sa malo v posudzovanom prípade aplikovať (rozsudok z 25. 3. 2004, Karner, C-71/02, Zb. s. I-3025).

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosti sťažovateľky v tejto časti nevyhovel a rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 5 výroku tohto nálezu (pozri aj III. ÚS 426/2016, III. ÚS 646/2016, II. ÚS 45/2017).

III.

13. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

14. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde, ale aj nemusí priznať finančné zadosťučinenie osobe domáhajúcej sa ochrany svojich práv na ústavnom súde.

Pretože ústavný súd rozhodol o porušení základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zaoberal sa aj jej žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

Sťažovateľka sa v petite svojej sťažnosti domáhala priznania primeraného finančného zadosťučinenia za porušenie jej základných práv postupom okresného súdu v namietanom konaní vo výške 22 000 eur. Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnila tým, že sa dlhodobo nachádza nielen v stave právnej neistoty, keď o jej nárokoch na náhradu škody a ujmy doteraz nebolo rozhodnuté, ale predovšetkým jej toto konanie spôsobuje závažnú nemateriálnu ujmu, keď ani po 11 rokoch nebol páchatel skutku potrestaný a konanie právoplatne skončené. V tejto súvislosti sťažovateľka uviedla: *„Viac ako 11 rokov som konfrontovaná s pripomínaním pre mňa závažnej traumatizujúcej udalosti bez toho, aby to viedlo k akémukoľvek a ochrane mojich práv. Samotný výrok o porušení mojich práv nie je preto dostatočnou reparáciou ujmy spôsobenej márnym uplynutím podstatnej časti môjho života, ktorý trávim v pocitoch strachu, hlbokého poníženia, sklamania a hnevu z toho, že som perzekvovaná nariaďovaním vyšetrovacích úkonov a predvolávaním namiesto páchatela tohto skutku.*

... Trpím pretrvávajúcimi zdravotnými obtiažami a psychickou nepohodou spojenou s tým, že skutok sa dodnes riadne neprejednal a obávam sa aj vyhľadania akejkoľvek pomoci, pretože mám obavu, že bude zneužitá na to, aby som bola vyhlasovaná naďalej za chorú či nesvojprávnu.“

15. Ústavný súd pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Ústavný súd priznal sťažovateľke primerané finančné zadosťučinenie v sume 2 000 eur, ktoré považuje za primerané vzhľadom na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľky (pozri body 10.1 až 10.4). Ústavný súd zohľadnil predovšetkým doterajšiu zjavne neprimeranú dĺžku konania, intenzitu neefektívnej a nesústredenej činnosti okresného súdu, ako aj správanie sťažovateľky ako strany namietaného konania v procesnom postavení poškodenej.

16. Ústavný súd navyše pripomína, že jeho fakultatívna právomoc priznať primerané finančné zadosťučinenie podľa čl. 127 ods. 3 ústavy v žiadnom rozsahu a nijakým spôsobom nemodifikuje ani nerozširuje účel ochrany, ktorú ústavný súd poskytuje v konaní o namietanom porušení práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. V súvislosti s uvedeným považuje ústavný súd za dôležité zdôrazniť, že jeho právomoc priznať primerané finančné zadosťučinenie podľa čl. 127 ods. 3 ústavy sťažovateľovi, ktorého sťažnosti vyhovie v merite veci, nie je samostatným nárokom sťažovateľa na akési odškodnenie za prípadné prietahy v konaní príslušného štátneho orgánu, ale má len akcesorickú povahu. Satisfakčný potenciál rozhodnutia ústavného súdu teda nie je autonómnym prvkom ním poskytovanej ochrany ani akýmsi paralelným titulom pre domáhanie sa tejto ochrany. Takýmto titulom je len a výlučne potreba chrániť konkrétne základné právo sťažovateľa a prostredníctvom tohto práva aj princíp právnej istoty (I. ÚS 235/03).

17. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2016, ktorá bola 884 €, a za I. polrok 2017, ktorá bola 921 €. Sťažovateľke, ktorá bola vo veci namietaných porušení práv úspešná, vznikli trovy konania z dôvodu jej právneho zastúpenia advokátom v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Ústavný súd priznal odmenu za tri úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti a vyjadrenie), a to za dva úkony po 147,33 € a jeden úkon 153,50 €, čo spolu s paušálnou náhradou niektorých hotových výdavkov 2 x 8,84 € a 1 x 9,21 € za každý úkon právnej služby predstavuje sumu 475,05 €.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde).

18. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. marca 2018